



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

vij. De dispensatione in irregularitate, ex homicidio voluntario, vel casuali proueniente.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13883

Dei monito infertur, Irregularem esse eum, qui reficiens
 rectum, & inde deiciens regulas, aliquem occidit nisi ver
 bis monuit, aut signum posuit, vt transientes sibi caueant
 ab ictu (regularum, sic Tabiena, verbo, Irregularitas, 3. §.
 19. Nauar. in Man. cap. 27. numer. 235. vers. 22. Maiol. lib. 5.
 1. cap. 48. §. 3. numer. 10. Henriquez lib. 14. capit. 15. §. 4. post
 5. Ant. 3. par. tit. 29. cap. 2. §. Homicidium casuale. Cosmus
 Philarchus li. 4. c. 1. §. 7. Regula 1. Summa Corona trac.
 de Irreg. num. 16. Regula 1.

28. Vigesimo infertur, Irregularem esse eum, qui puerum
 pro alportanda aqua mittit ad flumen, aut puteu discop
 percam qui suffocatus est. Nauar. in Man. cap. 27. numer.
 236. vers. 23. vigesimo quinto, & Henriquez lib. 14. capitul.
 15. §. 4. Nam inittens praecogitare debuit de verisimili pe
 niculo. Pari ratione irregularis est, qui mittit puerum ad
 aquandum equum, etiam si moneat eum, vt caueat a flu
 minis, si puer flumen intret, & submersus sit, quod intelli
 gitur, quando probabiliter praecogitare debuit fore pericu
 lum, vt contingere solet. Summa Confess. lib. 2. tit. 1. quaest.
 26. Summa Astenfis par. 2. lib. 6. tit. 14. art. 8. quaest. 8. §. 5. An
 ton. 3. par. tit. 29. cap. 2. §. Homicidium casuale. Angelica,
 verbo, Homicidium, 2. §. 22. Sylu. verbo, Homicidium, 2. §. 27.
 Tabiena, verbo, Irregularitas, 3. §. 1. & §. 7. & Maiol. lib. 5.
 1. cap. 48. §. 3. numer. 14. Albericus, verbo, Homicidium, 6. in fi
 ne, & citat Hostiens. Cosmus Philarchus lib. 4. cap. 11.
 §. 7. Regula 2.

29. Vigesimo primo infertur, Irregularem esse eum, qui lu
 dendo lapidem proicit in aliquem, aut sclopm in ali
 quem exprodit, si is, in quem lapis conijcitur, nec percussus
 est, fugiens cadat, & moriatur; quod intelligitur, quando
 fugiens timebat sibi de graui malo sibi infligendo nisi fu
 geret; & quando proiciens grauius percurret, vel iactus
 potuisset grauem percussorem facere, nisi alius fugisset,
 qui tunc proiciens tenetur de homicidio, tunc enim no
 xius, & periculosus est ludus etiam in pueris, secus autem
 si fugiens timebat solum de percussione leui, & percussus,
 & proiciens intendit solum leuiter percurre; vel si proi
 cians a longe lapidem misit, & terrefecit hominem eo mo
 do, qui non solet perturbare, aut nocere, tunc enim licet
 alius timeas fugeret, & corruens interiret, proiciens ir
 regularis non esset. Innoc. & Hostiens. & Panorm. in cap. ex
 hibita, numer. 4. & 5. de homicid. Summa Astenfis par. 2. li.
 6. tit. 14. art. 6. quaest. 4. Angelica, Homicidium, 2. §. 11. Syl
 uest. verbo, Homicidium, 2. §. 21. Hugut. in cap. sep. dist.
 50. Alberic. verbo, Homicidium, 6. Summa Confess. u. eod.
 quaest. 19. & 27. Tabiena, verbo, Irregularitas, 3. §. Quarto.
 S. Anton. par. 3. tit. 29. c. 2. §. 3. Maiol. lib. 5. c. 48. §. 3. nume.
 4. Alphons. Viuald. tract. de Irreg. num. 267. & Henriquez
 30 lib. 14. cap. 15. §. 3. Eodem modo qui proicit lapidem in
 Petrum, & Petrus alterum impellit, sine dolo, & alter occi
 ditur, irregularis efficitur non Petrus, sed qui lapidem pro
 iecit in Petrum. Item, si Ioannes lapidem in Petrum ini
 ciat, Petrus autem declinante ictum lapis percussit Paulum
 si Paulus occidatur, irregularis est, Ioannes qui proiecit la
 pidem, non Petrus qui ictum declinauit; & si Paulus qui
 occisus est, Clericus fuerit, Ioannes & excommunicatus, &
 irregularis erit. Hugut. in cap. Sep. dist. 50. Summa Con
 fess. lib. 2. tit. 1. quaest. 27. Summa Astenfis par. 2. lib. 6. titul.
 14. art. 6. quaest. 8. S. Anton. 3. par. tit. 29. cap. 2. §. 3. Angeli
 ca, verbo, Homicidium, 2. §. 19. Syluest. verbo, excommu
 nicatio, 6. num. 6. §. Sciendum est quarto, vers. 2. Secundo
 ubi citat & sequitur Alan. & Hostiens. quoad casum pra
 dictum de excommunicatione, quia dat operam rei illicitae,
 & hoc non sine diabolica suasionem, & verbo, Homici
 dium, 2. §. 26. Nauar. in Man. capitul. 27. numer. 236. vers.
 vigesimo quinto, Tabiena, verbo, Irregularitas, 3. §. 2.
 Maiol. lib. 5. capitul. 48. §. 3. numer. 5. & 6. & Henriquez
 lib. 14. capitul. 15. §. 3. qui duo vltimi idem docent quod
 Syluest. tam de excommunicatione, quam de irregularita
 te. Sin autem ictus lapidis directus fuisset in nauem, vel
 quadrupedem, non autem in hominem, & fortuito homi
 nem occiderit, vel mutilarit, non incurritur irregularitas,
 cum actio licita sit, & nullo modo ex se ad hominis occi
 sionem periculosa, vt colligitur ex glo. in c. Clerico, dist. 50.
 Sylu. Homicidium, 2. §. Quinto. Tabiena, Irregularitas, 3.

§. 19. Maiol. lib. 5. c. 48. §. 3. numer. 5. Alphons. Viuald. tract.
 de Irreg. nu. 270.

31. Vigesimo secundo infertur, Irregularem esse eum qui ioc
 perterrefacit virum meticulousum aliquo motu subita
 neo, si ipse eo metu percussus se praecipit, aut mutiletur,
 ex Maiol. lib. 5. capitul. 48. §. 3. numer. 8. & Henriquez lib.
 14. capitul. 15. §. 3. exemplum esse potest in circularere, aut
 alio deferente serpentes, aut angues, quos subito motu offe
 dat, vt metum incutiat, & ob id mors, aut mutilatio con
 tingerit, & iure ciuili extraordinaria poena punitur, pro mo
 do culpae, vlt. ff. de extraord. crimin. cuius culpa ratione
 inducitur irregularitas, vt praefati auctores tradunt. Item
 iuuenes lasciuientes, si vesicam turgidam porci subito ru
 pant, aut aliquid aliud, vnde subitus ille fragor, & crepitus
 mulieri praegnantem abortus dederit, si hoc fecerint
 causa perterrefaciendi, irregulares sunt, si scire poterunt
 eam mulierem praegnantem fuisse, cum sint in dolo, &
 causam sufficientem abortus dederint, sic Innoc. Abbas
 & Vinc. Maiol. lib. 5. capitul. 38. §. 3. nume. 8. Summa Co
 rona tract. de Irregul. numer. 16. Regula 2. & Henriquez
 lib. 14. capitul. 15. §. 3. & faciunt quae tradit Caiet. 2. 2. q.
 64. articul. 8. in fine, maxime considerata feminarum natu
 ra, quae admodum timida est; quamuis Angelica, verbo,
 Homicidium, 2. §. 12. & Syluest. verbo, Homicidium, 2. §.
 22. & Tabiena, verbo, Irregularitas, 3. §. 14. contrarium in
 hoc vltimo exemplo doceant in pueris, qui ludendo id fa
 ciunt sine dolo, & ignorantia probabili talis euentus futu
 ri & fauet Maiol. ubi supra, & est rationabilis opinio, cum
 dent operam ludo licito, & dolo careant. Et ex his casibus
 facile colligitur, quid in alijs similibus iudicandum sit.

32. Adde etiam haec, quae de homicidio casuali dicta sunt,
 intelligenda esse non solum, vt irregulares constituantur
 quoad ordines suscipiendos, sed etiam quoad susceptos,
 vt expresse docent Panormitan. in cap. Dilectus, numer. 3. &
 Ioan. Andr. quem Panorm. ibi citat, & Anan. & idem Panorm.
 in cap. Significasti, 1. de homicid. & Couar. in Clem. Si fu
 riosus, par. 2. §. 4. numer. 11. in fine, de homicid. quicquid
 glo. in capitulo. Dilectus, in verbo, Nec actu, & Felin. in
 capital. presbiterum, numer. 3. de homicid. velint impedi
 re solum quoad ordines suscipiendos, non autem quoad
 susceptos.

De dispensatione in irregularitate ex Homicidio voluntario, vel casuali proueniente. Cap. VII.

SUMMARYM.

- 1 Dispensatio in irregularitate ex homicidio post Concilium Tridentino a quo facienda.
- 2 Irregularitas ex homicidio iniusto proueniens baptismum tollitur.
- 3 Papa in omni irregularitate ex homicidio voluntario etiam notorio dispensare potest, & quae huius sit ratio.
- 4 Papa cum homicida voluntario difficulter, & etiam additis quibusdam conditionibus dispensare solet.
- 5 Homicidium duplex est, aliud voluntarium, aliud casuale.
- 6 Voluntarium quidnam censendum.
- 7 Casuale quid & quotuplex sit.
- 8 Casuali in homicidio alia est ratio quoad culpam, alia vero quantum ad facultatem dispensandi in eo.
- 9 Dispensare potest Episcopus in omni irregularitate ex delicto occulto proueniente, excepto homicidio voluntario.
- 10 Dispensare non potest episcopus circa irregularitates ex delicto ad forum contentiosum deducto.
- 11 Tempus datum pro ordinibus suscipiendis, pendente lite circa delictum irregularitatem inducens, quodnam sit.
- 12 Episcopus inquisitus, ordines conferre, & alia Pontificalia exercere potest.



- 13 *Dispensare non potest Episcopus in irregularitate ex homicidio manifesto procedente.*
- 14 *Dispensare non potest Episcopus ad ordines minores, aut ad beneficium simplex obtinendum cum homicida voluntario occulto, aut manifesto.*
- 15 *Delictum publicum irregularitatem causans, in quo Episcopus non disensat, ut sit, quid requiratur.*
- 16 *Homicidium voluntarium etiam occultum irregularitatem inducit.*
- 17 *Alphonsi de Castro, & Couarruiae opinio de homicidio occulto, eiusque dispensatione, quae nam sit.*
- 18 *Lex Canonica, & humana actum humanum pure internum non comprehendit, & quae huius sit ratio.*
- 19 *Crimina grauiora, & depositione digna quanam sint.*
- 20 *Dispensare potest Episcopus in irregularitatibus ex homicidio casuali prouenientibus ad ordines minores, & simplex beneficium.*
- 21 *Dispensare potest Episcopus cum homicida casuali ad beneficium curatum retinendum.*
- 22 *Dispensare potest Episcopus in irregularitate ex homicidio causa defensionis propriae uitae etiam culpabiliter perpetrato.*
- 23 *Dispensare potest Episcopus in delictis occultis solum in sua diocesi, circa subditos suos.*
- 24 *Dispensare possunt Praelati regulares cum suis subditis regularibus in homicidio casuali, virtute privilegiorum suorum.*

- 1 **Q**uamuis olim dispensatio non parua inter DD. erat circa dispensationem huius irregularitatis, quia tamen hoc die, maxime post Concilium Tridentinum, materia haec faciliior, & rariiorque facta est, quid circa hoc sciendum sit, breuiter in sequentibus exponemus.
- 2 *Primo* igitur irregularitas haec per baptismum tollitur; quamuis enim nonnulli, quos superiori libro cap. 3. dub. 2. & cap. 15. dub. 5. reuulimus, existimauerint irregularitatem ex homicidio iusto, & absque culpa prouenientem non tolli per baptismum, quos tamen in lecis confutauimus; tamen irregularitatem ex homicidio iniusto, & culpabili procedentem, baptismus deleri docuerunt & docent glossae in cap. Deinde, in verbo, *inter peccata*, dist. 26. ubi ait, omne irregularitatem ex proprio delicto prouenientem tolli in baptismo. Et expresse in cap. Si quis viduam, in verbo, post baptismum, dist. 50. ait homicidium voluntarium & culpabile, & irregularitatem inde prouenientem per baptismum tolli, & Archid. & Domin. ibi. & Vg. Tancred. & Ioan. Calde. quos refert, ac sequitur Panorm. in cap. Gaudemus, numer. 17. de diuortijs. Innoc. in capit. presbiterum, de Homicid. Hentic. in d. c. Gaudemus Hostiens. in Summa lib. 5. tit. de homicid. §. Qua pena. num. 5. Palud. 4. dist. 4. q. 1. artic. 1. vers. Quarto, Summistae communiter Summa Pisana, verbo Homicidium, §. 1. in fine, & S. Anton. 3. par. ut. 29. cap. 2. §. ult. in fine. Angelica, verbo, Homicidium, §. 5. in princip. Syluest. verbo, Homicidium, §. 3. quest. 8. secula. primum, & verbo, Irregularitas, qu. 28. vers. primo. Tabiena, verbo, Irregularitas, §. 5. in princip. Nau. in Man. c. 27. num. 219. vers. Tertio. Mart. Ledef. 2. 4. qu. 26. art. 2. de Irreg. pag. 364. col. 4. Couar. in Clem. Si furiosus, par. 1. §. 2. num. 5. de homicid. Maiol. lib. 5. cap. 51. num. 11. Henriquez lib. 14. cap. 17. §. 2. & Tolerus lib. 1. instruct. Sacerd. cap. 29. in princip. Ratio est; quia irregularitas haec solū oritur ex illo horrore occisionis, quia horror tollitur per baptismum, dū homo, qui prius erat quasi lupus Saulo similis, per regenerationem baptismi deposita feritate sit ovis mansuetus, & mutatur in virum alterum & planē homo nouus efficitur, arg. c. 1. dist. 26. & c. fertum & ibi glo. in verbo, quod non fuit, dist. 50. & consequenter Irregularitas ratione homicidij conungens, siue homicidium peccatum fuerit, siue non, tollitur per baptismum.
- 3 *Secundo* Papa in omni Irregularitate ex homicidio voluntario etiam, notorio dispensare potest, ut cōmuni DD.

opinio testatur; sic Innoc. & Host. Anan. & Pan. in ca. scilicet dignum, num. 12. & idem Pan. in c. continebatur, nu. 3. & in cap. ad audientiam, nu. 4. ubi Socin. num. 95. de Hom. & Hostiens. in Summa lib. 5. tit. de homicid. §. fina. Summa Confess. lib. 2. tit. 1. quest. 62. Summa Astenfis, par. 1. lib. 6. tit. 14. art. 9. Sanctus Anton. 3. par. tit. 29. capitul. 2. §. ult. in fine. Summa Pisana, verbo, Homicidium, §. 2. Angelica, verbo, Homicidium, §. 5. Syluest. verbo, Homicidium, §. 3. q. 8. vers. Secundum, & verbo, Irregularitas, qu. 28. vers. Tertio. Tabiena, verbo, Irregularitas, §. 5. in princip. Valadiego tract. de Irreg. ca. ult. Albert. Tromus, tract. de vero & perfecto Clerico lib. 2. cap. 26. Ludouicus Gomez in tract. expectatiuarum, num. 88. Nau. in Man. ca. 27. num. 236. col. 2. Couar. in Clem. Si furiosus, pa. 2. §. 3. num. 3. de homicid. Maiol. lib. 5. cap. 51. numer. 2. & 3. & Henriquez lib. 14. c. 17. 18. & 19. Ratio est; quia irregularitas homicidij voluntarij, sicut & omnis alia irregularitas, solo iure humano introducta est, ex Innoc. & alijs, in cap. ad audientiam, de homicid. Palud. dist. 25. q. 3. art. 2. Concluf. 3. Syluest. verbo, Irregularitas, qu. 28. vers. Tertio, ubi ait esse cōmuni DD. Couar. in Clem. Si furiosus, par. 2. §. 3. num. 3. de homicid. & Henriquez lib. 14. ca. 1. §. 3. Mich. Salen. in 2. 2. q. 64. art. 8. in princip. Alph. Viuald. tract. de Irreg. nu. 10. 14. & num. 212. & 213. Etiam si glossae in capitulo, scilicet dignum, §. ult. in verbo, consilium, & ibi Panorm. num. 12. & idem Panorm. in ca. ad audientiam, & ibi Martian. Socin. 3. qu. principiā, dicant contrarium, existimantes irregularitatem hanc esse de iure Diuino, propter illud 1. Paralip. 22. & 28. *Non aedificabis mihi domum, quia vir sanguinis es.* Quorum fundamentum falsum est, nec enim quaeque in scripturis dicuntur, de iure Diuino sunt, & indispensabilia, sed ea solum, quae Deus praecipit, vel qui scripturas scripserunt a Deo immediate tanquam praecipitum diuini Ecclesiae tradendum susceperunt. Illud verò de Salomone templum aedificatum figura fuit mansuetudinis Christi, & Ecclesiae Christianae, quae in pacis vnione, concordia, & charitate fundata est, Ephes. 4. Adde etiam quod ipse Salomon homicida fuit, nam & Adoniam, & Iobab, & Semei, & alios interfecit, ut patet 3. Reg. 2. Et quantum in lege veteri prohibitum fuisse, illud tamē iudiciale fuisse, pertinens ad illum populum, post Christi verò passionem ceremonialis, & iudicialis legis illius cessant, nisi quantum Ecclesia illa prohibeat.

4 *Nec* obstat cap. Miror, dist. 50. ubi Ioannes Papa VIII. insinuate videtur non posse dispensari cum homicida; siquidem vel intelligi debet textus ille de Praelatis inferioribus, & non de summo Pontifice, vel ut cōmuniter praefati DD. tradunt, intelligitur Papam difficulte, & non nisi ex magna causa cum homicida voluntario dispensare solere, nisi cum eo, qui Religiosus sit, vel esse velit, vel in homicidio voluntarium sit omnino secretum, saltem ut in susceptis ordinibus ministrare possit. Immo Gomez vbi supra, & Ioannes Staphileus de licentia gratiae & iustitiae fol. 193. col. 2. & Couar. loco proxime citato docent, Papam quandoque quidem dispensare cum homicida voluntario etiam publico, quoad altaris ministerium, hoc tamen addito, quod intra triennium minime altari ministrare. Neque etiam post illud triennium permittit, ut in loco perpetrati delicti ministret, sed in alio tantum, ad scandalum euitandum. Quae etiam dispensatio post Conc. Trident. Sess. 14. de reform. c. 7. & Sess. 24. de reform. c. 6. difficultior est, & cum dicatur ibi, *quod nullo modo cum eo dispensetur.* Quo sensu intelligi debet Summa Confess. lib. 2. tit. 1. cap. 62. ubi ait, circa homicidium voluntarium nunquam inuenitur cum aliquo dispensatum, sed potius depositio cum aspera penitentia, hoc est, non dispensetur facile cum talibus, & non nisi iniuncta aspera penitentia.

5 *Tertio* sciendum est pro intelligentia Concilij Trident. Sess. 14. capitul. 7. & Sess. 24. capitul. 6. homicidium aliud esse voluntarium, seu ex proposito, per industriam, aut per insidias commissum; aliud casuale. Voluntarium dicitur illud, quod est cognitum, & intentum, vel per industriam, vel per insidias, vel voluntate, & ex proposito factum, vel in causa propinqua, & ordinata ex se ad mortem

tem, quale est v.g. porrigere alicui venenum lethiferum; aut ferre ensē punctum circa præcordia, vel circa caput eam causam. Et hoc modo intelligitur Trid. Sess. 14. de Reform. cap. 7. in prima parte, vbi statuitur, vt nunquam dispensetur cum homicida voluntario, & Sess. 24. de Reform. ca. 9. vbi prohibetur Episcopo ne dispensare possit in homicidio voluntario. *Casuale* verò est duplex, vno modo, quando omnino sequitur præter aliquam culpam & præter omnem intentionem, & de hoc non agitur in presentiarum. Alio modo dicitur casuale, quod tamen est voluntarium in causa, & solum est volitum indirectè, & dicitur casuale prout distinguitur contra voluntarium, tale enim casuale non solet dici voluntarium, quia non est directè volitum. Et in hoc casuale homicidio, alia est ratio quoad culpam, alia verò quantum ad facultatem dispensandi in eo: Nam quantum ad culpam, satis est, si sit intentum in sua causa ordinata ad illud, vel ex natura rei, vel saltem, vt plurimum hoc est, homicidium casu factum, tunc culpa imputatur, etiam si sequitur ex aliqua causa, ex qua vel semper, vel vt plurimum solet accidere; At verò quantum ad facultatem dispensandi in homicidio casuale, diuersa est ratio, satis enim est, vt homicidium sit casuale quomodocunque, ad hoc vt Episcopus in eo dispensare possit, ideo enim casuale dicitur quia opponitur voluntario directè. Et de hoc intelligitur Conc. Trid. Sess. 14. de Reform. c. 7. in parte vltima, vbi postquam dixit, non dispensetur ad ordines in homicidio voluntario; subdit, si vero homicidium non ex proposito, sed casu, &c. intelligit enim Concilium homicidium casuale, quod est voluntarium solum indirectè, & in causa si fuerit etiam Sess. 24. de Reform. cap. 6. vbi datur facultas Episcopis, vt dispensare possint in irregularitate proveniente ex delicto occulto, etiam ex homicidio casuale nondum deducto ad forum contentiosum. Ex quibus sequitur, quod si aliquis occidit hominem, non intendens occidere; Item si quis mandat alicui vt verberet, vel percutiat ita, vt non occidat illum, si mandatiarius occidat, est homicidium casuale dispensabile ab Episcopo. Nau. in Man. c. 27. nu. 240. & consil. 57. de homicid. Henriquez lib. 14. cap. 19. §. 3. in annot. litera E. Item, si quis facit aliquid, vnde secuta est mors, non tamen fecit animo inferendi mortem, incurrit irregularitatem ex homicidio casuale proueniens. Sic etiam si quis defendat se, & se defendendo alium occidat, excedendo moderamen inculparæ tutelæ, solum homicidium dispensabile, & irregularitatem inde proueniens incurrit, ex Nau. in Man. c. 27. nu. 240. & consil. 8. de homicid.

Quarto, Episcopus dispensare potest in omnibus irregularitatibus proueniens ex quocunque delicto occulto in foro contentiæ, excepto homicidio voluntario etiam occultissimo ex Trid. Sess. 24. de reform. c. 6.

Quinto, Episcopus dispensare non potest circa irregularitates propter delictum deductum ad forum contentiosum, ex Conc. Trid. Sess. 24. de Reform. cap. 6. quod intelligitur ite durante. Vnde, si quis vel denunciatus fuerit Iudici de aliquo delicto graui quod irregularitatem inducit vel de eodem inquisitus sit, vel etiam de tali delicto accusatus dispensare non potest Episcopus, sed solus Papa, vt pendente denunciatione, inquisitione aut accusatione, promoueri possit, argum. omnipotens, & ibi glo. de accusat. & arg. c. Tantus, dist. 81. & Specul. tit. de dispensat. §. iuxta veritatem denunciatus, & veritatem accusatus. Maiol. lib. 3. cap. 17. num. 3. & Henriquez lib. 14. cap. 17. §. 3. in text. & in annot. litera H. & cap. 18. §. 1. in fine & cap. 20. §. 4. Quod intelligitur ex Maiolo, de delicto post baptismum commissio, & de quo non perniciter; tunc enim delictum vixit deletum, non debet impedire quo minus promoueri poterit, ex gloss. in princ. dist. 49. in verbo, si adhuc, sed & ille, qui neque inquisitur, neque accusatur, sed ei in modum exceptionis tale crimen obijcitur promoueri non debet, nec enim eo dispensare potest Episcopus, donec super exceptione fuerit plane discussum. Quod intelligo de graui crimine quod inducit irregularitatem, de quibus criminibus infra dicetur, vt docet Maiol. vbi supra, c. 17. num. 19. arg. cap. si forte, de elect. lib. 6. & tempus datum ad litteram terminandam, in ordinibus suscipiendis, pro Episcopis est semper, pro alijs ordinibus Episcopo inferioribus

ab eis expectatur, infra quod tempus, si denunciatio, inquisitio, accusatio, vel exceptio non expediatur, poterit Episcopus talem ordinare; vt notat glo. in ca. Tantus, in verbo, obrepit, dist. 81. & citat. Authen. de sanct. Episcop. §. 3. Collat. 9. & glo. in cap. omnipotentis, in verbo, Nuntiantur, de accusat. & idem docet Maiol. vbi supra, nu. 9. Hæc autem procedunt in promouendis, at in promotis secus est. Nam Sacerdos, aut alius etiam accusatione, vel exceptione pendente, ordines suos exercere potest: Non enim illis obest, donec per Iudicem, ante, vel post sententiam interdicatur, cum hoc iure non sit prohibitum: Et ideo Episcopus suspectus, inquisitus, vel accusatus potest ordines conferre, & alia Pontificalia exercere, & Sacerdos munera Sacerdotalia peragere, si illis inhibitum non fuerit, quod tamen Maiol. lib. 3. c. 17. num. 10. & Henriquez lib. 14. c. 17. §. 3. in annot. litera L. bene limitant, nisi accusatio esset de delicto enormi, & cum scandalo; tunc enim Iudex prohibere potest sic infamatum, ne in ordinibus susceptis minister arg. cap. ex tuarum, de purg. Canon. Indiciali Inquisitionum in verbo, purgatio, §. 1. Quod si reus medijs etiam deprauatis causam viciat, & absolutus sit, ita vt cessat ratio deducendi criminis ad forum contentiosum, tunc delictum censetur occultum, & in quo dispensare potest Episcopus virtute Conc. Trid. Sess. 24. de Reform. cap. 6. vt tradunt Alphonsus Viualdus tract. de Excommunicatione, num. 42. vbi ait grauissimos Doctores Salmanticenses ita censuisse; & Henriquez lib. 14. cap. 20. §. 4. citans ad hoc Nau. in Man. cap. 27. num. 241. ver. primo, in fine, vbi fauere videtur huic sententiæ. Addunt autem Maiol. lib. 3. cap. 17. num. 10. & Henriquez lib. 14. ca. 17. §. 3. in annot. litera H. quod si delictum, de quo accusatur, aut denunciatur tale sit, in quo Episcopus præueniendo potest dispensare, tunc quidem etiam causa pendente poterit Episcopus in irregularitate illa dispensare, Papa verò in quocunque delicto etiam ad forum contentiosum deducto quantumuis enormi dispensare potest, vt quis non obstat accusatione delicti pendente, iniuret sacris, aut beneficium obtineat, & vt sic dispensato nihil noceat exceptio per accusatorem opposita, vt Specul. in tit. de accusat. §. 1. Zabari. in cap. vlt. de schismat. Burgas. de irreg. tit. de dispensat. par. 2. Conclus. 4. num. 13. Maiol. lib. 3. c. 17. num. 10. & Henriquez lib. 14. c. 17. §. 3. in annot. litera H. & c. 18. §. 1. in fine tradunt.

Sexto, Episcopus dispensare non potest in irregularitatibus ex homicidio manifesto proueniens, vt colligitur ex Conc. Trid. Sess. 24. de Reform. c. 6. & est communis DD. opinio, & certa.

Septimo, Episcopus post Conc. Trid. dispensare non potest in irregularitatibus proueniens ex homicidio voluntario occulto, aut manifesto, neque ad ordines Minores, neque ad simplex beneficium obtinendum, vt colligitur ex Conc. Trid. Sess. 14. de Reform. c. 7. & Sessio. 24. de Reform. c. 6. Nau. in Man. cap. 27. num. 194. ver. Septimo & num. 240. ver. Quarto, & Tomo 2. consil. 17. numer. 3. de homicid. Maiol. lib. 3. c. 48. in princip. num. 11. in fine & §. 3. num. 18. Frat. Lud. Lopez 2. par. instruct. c. 93. circa medium, & Henriquez lib. 14. cap. 19. §. 1. & in annot. litera D. Alph. Viual. tract. de irreg. num. 325. Summa Corona tit. eod. num. 22. Cosinus Philarchus lib. 4. c. 11. §. 8. Greg. de Valentia, tom. 4. disp. 7. q. 19. puncto 3. §. 5. Petrus de Arragon. 2. 2. q. 64. art. 8. in fine. Tolcius lib. 1. instruct. Sacerd. cap. 31. & expresse habetur in d. Sess. 14. ca. 7. vbi dicitur. Nullo tempore ad sacros ordines promoueri possit, nec illi aliqua Ecclesiastica beneficia, etiam si eorum non habeant animarum, conferri liceat; sed omni ordine, ac beneficio, & officio Ecclesiastico perpetuo careat, ergo carebit vsu etiam ordinum Minorum. Vnde sequitur falli Mart. Ledesma. 2. 4. q. 26. art. 2. de Irreg. pag. 366. colum. 2. cum velit Episcopus dispensare posse cum isto ad beneficiū simplex, & citat cap. 2. de elec. pag. in duello. Nam vt notat Nau. in Man. cap. 27. nu. 240. ver. Quarto, & Henriquez lib. 14. cap. 19. §. 1. in annot. litera E. in fine caput illud 2. de Cler. pag. in duello, solum agit de homicida casuale, & fauere Angelica verb. Homicidium §. num. 4. Et cū quicquid hæc res fecerint DD. antiqui iam post Concil. Trid. res est certa. Et pari ratione deceptus est Fr. Medina lib. 1. cap. 11.

- §. 12. vt Henriquez vbi supra notat, dum dicat Episcopum dispensare posse ad Minores, non obstante Conc. Trident. Sess. 14. c. 7. eo quod Trid. ibi solum ait, *Nullo tempore ad sacros ordines promoueri possit*, quasi velit posse ad minores ab Episcopo dispensari. Siquidem Concilium paulo post subdit, *omni ordine careat*, ergo & ordinibus minoribus carere debet, cum hi vere ordines sint, & Sacramentum. Vnde de Panorm. in cap. 2. num. 7. de cleric. pugn. in duello, dubius est, an iure antiquo Episcopus dispensare poterat ad minores, & potius in partem negatiuam inclinari, & expresse negat Innoc. vt ibi notat Pan. & Cou. in Clem. Si furiosus, par. 2. §. 3. nu. 5. de homicid. ait, nullibi, probari quod Episcopus in homicidio voluntario ad minores dispensare possit, non solum, vt non iniuriat minoribus de nouo, sed etiam, vt nec in susceptis ministret.
- 15 *Dixi, ex delicto, seu homicidio voluntario occulto, aut manifesto*; Siquidem non satis est factum esse publicum, sed oportet, vt delictum propter quod incurritur irregularitas ex homicidio, sit occultum, vel manifestum, vt latius in c. 13. dicemus. Vnde quamuis hoc parum refert, quoad homicidium voluntarium, cum in nullo possit Episcopus dispensare, in alijs tamen delictis id plurimum refert, vt ibidem latius exponemus, cum in occultis dispensare possit, non in manifestis.
- 16 *Dixi, post Concilium Trident.* Quia ante Tridentinum dissentio erat inter DD. circa homicidium voluntarium occultum, & eius dispensationem. Nam Castro libr. 2. de potest. leg. pœn. cap. vlt. in Conclus. 3. (qui tamen in vltima editione id retractat ob Conc. Trid. Sess. 14. de Refor. cap. 7.) docuit irregularitatem prouenientem ex homicidio occulto omnino, & per se non indigere etiam dispensatione Episcopi; ea ratione ductus, quia delictum ita occultum non videtur subijci punitioni, & legibus Ecclesie; ne alioquin reus cogere proderet crimen suum occultum extra confessionem, aut cessare a celebratione Missæ cum scandalo, & infamia sui, contra Regulam S. Thom. 2. 2. q. 61. ar. 2. ad 2. Quam suam sententiam probare conatur ex c. Ex tenore, de temp. ordin. Ad caput verò fina. tit. eod. & c. inquisitionis, de accusat. quæ videntur contrarium dicere. Respondet, loqui in homicidio, seu delicto occulto per accidens, hoc est, quando crimen non est omnino occultum, sed in iudicio paucis saltem testibus probari possit. Eandem sententiam etiam tenuerunt Atchid. cap. De his, 2. dist. 50. & Angelica, verbo, Homicidium, §. 1. Alij verò omnes verius tradunt ex huiusmodi homicidio occulto omnino contrahi irregularitatem, & indigere dispensatione, sic gloss. in cap. fin. in verbo, *Homicidij*, de temp. ordin. & in cap. inquisitionis, in verbo *Si homicidium*. Anchar. in Regula peccati venia. de reg. iur. libr. 6. colum. 3. Innoc. in c. Dilectus, de temp. ordin. Panorm. in cap. fin. num. 3. de temp. ordin. & in c. inquisitionis, num. 3. de accusat. Sylue. Homicidium, 3. quæst. 8. vers. Quartum, in fine. Corduba, in Summa, quæst. 41. dub. 1. Mai. in Man. c. 27. num. 194. vers. Septimo, & num. 239. vers. Secundo, Martin. Ledes. 2. 4. q. 26. art. 2. de irreg. pag. 366. colum. 1. Sotus 4. dist. 6. quæst. 2. art. 3. vers. Dux priores Couar. in Clem. Si furiosus, par. 2. §. 3. num. 4. de homicid. Maiol. libr. 5. in princip. nu. 2. & Henriquez lib. 14. c. 19. §. 1. & c. 20. §. 4.
- 17 *Differunt* tamen hi DD. quoad dispensationem in tali homicidio occulto; nam Ancharan. & Innoc. vbi supra vouerunt Episcopum posse dispensare in homicidio occulto quoad ministerium altaris, & ordinum susceptorum tantum, non autem suscipiendorum. Panorm. verò, in cap. At si Clerici, §. 1. nu. 5. de iudic. in c. ex tenore, de temp. ordin. & Angelica, verbo, Homicidium, §. 1. existimant si dispensatione indigeat, posse Episcopum in eo dispensare absolute; hoc est, tam quoad suscipiendos, quam quoad suscipiendos; non enim vllam restrictionem addunt. Immo Cou. in Clem. Si furiosus par. 2. §. 3. n. 4. vers. Hoc ipsum evidenti, in fine, de homicid. existimat posse Episcopum dispensare cum homicida voluntario occulto, non obstante Conc. Trid. Sess. 14. c. 7. vnde ait Concilium, intelligi solum de homicidio occulto per accidens, & non occulto, omnino, & per se, adeò vt Concilium prohibeat solum Episcopis ne dispensare possint quoad ordines suscipiendos, in ho-

micidij, quæ licet sint occulta, possunt tamen probari, nec sunt omnino occulta.

18 *Ceterum* hæc Castri opinio ante Conc. Trident. vt ex dictis constat, improbabili erat; Quamuis enim Lex Canonica, & humana nullo modo comprehendat actum hominis parè internum, ex eo quod Lex humana tantum puniat eos actus quos vel cognoscit, vel cognoscere potest, actus autem internus Lex non cognoscit, nec cognoscere potest. Si tamen actus ille, ob quem imponitur irregularitas, in aliquem actum, vel signum externum prodijit, quauis actus ille externus sit occultus, punitioni Ecclesie subijcitur. Pro concordia verò textuum c. ex tenore, & cap. vlt. de temp. ordin. & cap. inquisitionis, de accusat. qui videntur subijcituricem contrarij, sciendum est, quædam esse crimina graua, & enormia, & depositione digna ab ordinis ministerio, vt v.g. perurium, adulterium, falsi crimen. Simonia in beneficio acquirendo commissa, de quibus in ca. *At si clerici*, §. vlt. de iudic. & cap. *Tua*, de pœnis, & hæc si occulta sint, non efficiunt eorum auctorem irregularem; & de his intelligitur d. c. ex tenore, de temp. ordin. vbi dictum est, non esse quenquam prohibendum a ministerio ordinis suscepti, nec a promotione ad alios, si crimen occultum sit, id est, nondum in iudicium deductum per probationem, nec notorium, nec publicum, id quod etiam in d. cap. fin. de temp. ordin. expresse habetur, id quod procedit, ex Cou. in Clement. Si furiosus, par. 2. §. 3. vers. Hoc ipsum evidenti, de homicid. etiam hæc crimina non essent omnino occulta, sed duobus, aut tribus testibus probari possent, modo non sint notoria, nec in iudicio probata. Alia verò crimina sunt enormia, & depositione digna, propter quæ etiam si sint occulta, & probari nequeant, ipso iure incurritur irregularitas, ita vt nec ordines de nouo sumere, nec in susceptis ministrare possit, eo quod ius Canonicum ita expressit, vt est homicidium voluntarium etiam occultum; immo aliqui idem dicendum putant de Simonia in ordine, vt gloss. in c. *Nescis cum pridem* in verbo, *Sed duntaxat*, in fine, de renunciat. & eadem gloss. in c. *Inquisitionis*, in verbo, *Homicidium*, de accusat. & Cou. in Clem. Si furiosus, par. 2. §. 3. num. 4. vers. *Hoc ipsum evidenti*; de homicid. At certe de simonia occulta id non habetur iure aliquo expressum; quamuis enim simoniacus in ordine etiam occultus, ipso iure suspensus sit, ex gloss. in c. *Reperuntur*, in verbo, *Anathematis*, 1. q. 1. & gloss. in c. *Tanta*, in verbo, *omnis peccator* & ibi Inno. num. 1. de Simonia, de qua re latius in sequentibus c. 12. num. 19. agemus; vt tamen talis irregularitas sit, nullibi in iure expressum est; irregularitas autem non nisi in casibus iure expressis incurritur, c. *Is qui*, de sent. excomm. lib. 6. At verò de homicidio occulto ius Canonicum id satis expressit, c. fin. de temp. ordin. iuncta gloss. in verbo, *Homicidium*. Postquam enim enumerasset, quædam crimina, quæ non impediunt ordinis susceptionem, aut susceptionem post penitentiam, nisi notoria essent, aut ministerio comprobata, excepit statim Gregorius Papa IX. *non homicidium*; Homicidium ergo etiam occultum, irregularitatem inducere, satis manifeste docet, prout Doctores communiter tradunt. Cum igitur Lex Canonica inducens irregularitatem ob actum homicidij, non distinguat inter homicidium occultum, & publicum, sed simpliciter imponendo irregularitatem homicidio includit etiam illud quod est omnino occultum, dum modo sit externum, vt Couar. vbi supra. d. vers. *Hoc ipsum evidenti*; rectè contra Alphonsum a Castro inferit; ita & nos contra eundem Couar. colligimus, quod eo ipso quod Concil. Trid. prohibet Episcopis ne in homicidio voluntario dispensent, Sess. 24. de Refor. c. 6. intelligitur Concilium eis prohibere, vt non solum in homicidio publico, sed neque etiam in occulto dispensare queant, sicut in Sess. 14. de Refor. c. 7. prohibuit, vt qui sua voluntate homicidium perpetraverit, etiam si crimen id nec ordine iudiciario probatum, nec alia ratione publicum, sed occultum fuerit, nullo tempore ad sacros ordines promoueri possit. Vnde sicut post Conc. Trid. certum est, ex homicidio occulto externo incurri irregularitatem ita etiam certum esse debet post idem Conc. Episcopos cum homicidio voluntario manifesto, vel occulto dispensare non posse; & quidem Syluest. verbo, Homicidium, §. qn. 8. vers. Quæ-

Quartum, in fine, & Tabiena, verbo Irregularitas, §. 5. 1. nunc prefatum Concilium docuerunt Episcopum dispensare cum eo non potuisse, & post idem Conc. Nau. in Man. c. 27. num. 194. vers. Septimo, & num. 239. vers. Secundo, c. 27. num. 194. vers. Septimo, & Maiol. lib. 5. c. 48. initio, nu. 11. & nu. 240. vers. Quarto, & Maiol. lib. 5. c. 48. initio, nu. 11. in fine, expresse testantur Episcopos, nec homicidij manifestis, nec occultis beneficia simplicia, nec ordines, nec officia Ecclesiastica conferre posse; Siquidem Pape semper hęc dispensatio reservatur, ex Trid. Sess. 14. c. 7. & Sess. 24. c. 6. Quare licet Alphonsus Vivaldus tract. de irreg. num. 3. 2. 5. velit hanc communem esse tenendam malè tamen addit opinionem Couarruuię practicari posse.

10 *Decimo* in irregularitatibus prouenientibus ex homicidio casuali, id est, voluntario indirectè, potest Episcopus dispensare ad ordines Minores; & beneficium simplex obtinendum, facit cap. Henricus, de cleric. pug. in duello. & Host. & Pan. lib. 1. nu. 3. 4. & 7. Innoc. in c. 2. de Cler. excom. ministr. Pan. in c. continebatur, n. 3. & in c. ad audientiam, n. 4. de homicid. Hostien. in Summa lib. 5. tit. de homicid. §. hinc Summa Astensis, par. 2. tit. 14. art. 6. quæst. 2. Angelica, verbo Homicidium §. num. 2. & num. 4. Syluest. verbo Homicidium, §. 9. §. 8. versic. Quintum, & versic. Sextum, Tabiena, verbo Irregularitas, §. in princip. Martin. Ledesin. 2. 4. quæst. 26. art. 2. de irreg. pag. 366. col. 2. Nau. in Manu. c. 27. num. 240. vers. Quarto, Maiol. lib. 5. c. 48. §. 3. num. 18. vbi id limitat de homicidio occulto, ex Trid. Sess. 24. ca. 6. Siquidem in casu manifesto, quantumuis careat culpa, semper egerit Declaratoria per commissionem Pape committendam Episcopo, vel alteri delegato, cum plena causę cognitione, ex Conc. Trid. Sess. 14. de reform. c. 7. Cou. in Clem. Si furiosus, p. 2. §. 3. num. 6. de homicid. Cosmus Philareus lib. 4. cap. 11. §. 8. Ioannes Chapanillus de casibus reseruat. ca. 3. q. 3. dub. 8 §. Secundo, & cap. 10. quæst. 3. & Henriquez lib. 14. cap. 19. §. 2. vbi docet Episcopum iure antiquo dispensare potuisse cum homicida casuali culpabili etiam publico, in vtroque foro, vt in minoribus susceptis ministraret, quod etiam docuit Cou. vbi supra: addit secundo. Henriquez iure antiquo dispensare potuisse Episcopum, vt reciperet Minores, & denique tertio, idem Henriquez lib. 14. c. 9. §. 3. & cap. 17. §. 5. & in annot. litera M. & c. 19. §. 2. & in annot. litera X. docet, nouo iure Conc. Triden. Sess. 14. de reform. c. 7. & Sess. 24. de reform. c. 6. Episcopum in homicidio casuali in vtroque foro dispensare posse ad ordines Minores, etiam in casu publico, & sic exponit Nau. in Man. cap. 27. num. 240. vers. Quarto, ad sacros vero ordines dispensat, si homicidium casuale sit occultum, Sess. 24. cap. 6. quod verò Sess. 14. ca. 7. de reform. habetur: *ne ad sacros dispenset*, intelligitur in homicidio casuali, si delictum publicum sit, id quod, re consultata cum

11 *11* *12* *13* *14* *15* *16* *17* *18* *19* *20* *21* *22* *23* *24* *25* *26* *27* *28* *29* *30* *31* *32* *33* *34* *35* *36* *37* *38* *39* *40* *41* *42* *43* *44* *45* *46* *47* *48* *49* *50* *51* *52* *53* *54* *55* *56* *57* *58* *59* *60* *61* *62* *63* *64* *65* *66* *67* *68* *69* *70* *71* *72* *73* *74* *75* *76* *77* *78* *79* *80* *81* *82* *83* *84* *85* *86* *87* *88* *89* *90* *91* *92* *93* *94* *95* *96* *97* *98* *99* *100* *101* *102* *103* *104* *105* *106* *107* *108* *109* *110* *111* *112* *113* *114* *115* *116* *117* *118* *119* *120* *121* *122* *123* *124* *125* *126* *127* *128* *129* *130* *131* *132* *133* *134* *135* *136* *137* *138* *139* *140* *141* *142* *143* *144* *145* *146* *147* *148* *149* *150* *151* *152* *153* *154* *155* *156* *157* *158* *159* *160* *161* *162* *163* *164* *165* *166* *167* *168* *169* *170* *171* *172* *173* *174* *175* *176* *177* *178* *179* *180* *181* *182* *183* *184* *185* *186* *187* *188* *189* *190* *191* *192* *193* *194* *195* *196* *197* *198* *199* *200* *201* *202* *203* *204* *205* *206* *207* *208* *209* *210* *211* *212* *213* *214* *215* *216* *217* *218* *219* *220* *221* *222* *223* *224* *225* *226* *227* *228* *229* *230* *231* *232* *233* *234* *235* *236* *237* *238* *239* *240* *241* *242* *243* *244* *245* *246* *247* *248* *249* *250* *251* *252* *253* *254* *255* *256* *257* *258* *259* *260* *261* *262* *263* *264* *265* *266* *267* *268* *269* *270* *271* *272* *273* *274* *275* *276* *277* *278* *279* *280* *281* *282* *283* *284* *285* *286* *287* *288* *289* *290* *291* *292* *293* *294* *295* *296* *297* *298* *299* *300* *301* *302* *303* *304* *305* *306* *307* *308* *309* *310* *311* *312* *313* *314* *315* *316* *317* *318* *319* *320* *321* *322* *323* *324* *325* *326* *327* *328* *329* *330* *331* *332* *333* *334* *335* *336* *337* *338* *339* *340* *341* *342* *343* *344* *345* *346* *347* *348* *349* *350* *351* *352* *353* *354* *355* *356* *357* *358* *359* *360* *361* *362* *363* *364* *365* *366* *367* *368* *369* *370* *371* *372* *373* *374* *375* *376* *377* *378* *379* *380* *381* *382* *383* *384* *385* *386* *387* *388* *389* *390* *391* *392* *393* *394* *395* *396* *397* *398* *399* *400* *401* *402* *403* *404* *405* *406* *407* *408* *409* *410* *411* *412* *413* *414* *415* *416* *417* *418* *419* *420* *421* *422* *423* *424* *425* *426* *427* *428* *429* *430* *431* *432* *433* *434* *435* *436* *437* *438* *439* *440* *441* *442* *443* *444* *445* *446* *447* *448* *449* *450* *451* *452* *453* *454* *455* *456* *457* *458* *459* *460* *461* *462* *463* *464* *465* *466* *467* *468* *469* *470* *471* *472* *473* *474* *475* *476* *477* *478* *479* *480* *481* *482* *483* *484* *485* *486* *487* *488* *489* *490* *491* *492* *493* *494* *495* *496* *497* *498* *499* *500* *501* *502* *503* *504* *505* *506* *507* *508* *509* *510* *511* *512* *513* *514* *515* *516* *517* *518* *519* *520* *521* *522* *523* *524* *525* *526* *527* *528* *529* *530* *531* *532* *533* *534* *535* *536* *537* *538* *539* *540* *541* *542* *543* *544* *545* *546* *547* *548* *549* *550* *551* *552* *553* *554* *555* *556* *557* *558* *559* *560* *561* *562* *563* *564* *565* *566* *567* *568* *569* *570* *571* *572* *573* *574* *575* *576* *577* *578* *579* *580* *581* *582* *583* *584* *585* *586* *587* *588* *589* *590* *591* *592* *593* *594* *595* *596* *597* *598* *599* *600* *601* *602* *603* *604* *605* *606* *607* *608* *609* *610* *611* *612* *613* *614* *615* *616* *617* *618* *619* *620* *621* *622* *623* *624* *625* *626* *627* *628* *629* *630* *631* *632* *633* *634* *635* *636* *637* *638* *639* *640* *641* *642* *643* *644* *645* *646* *647* *648* *649* *650* *651* *652* *653* *654* *655* *656* *657* *658* *659* *660* *661* *662* *663* *664* *665* *666* *667* *668* *669* *670* *671* *672* *673* *674* *675* *676* *677* *678* *679* *680* *681* *682* *683* *684* *685* *686* *687* *688* *689* *690* *691* *692* *693* *694* *695* *696* *697* *698* *699* *700* *701* *702* *703* *704* *705* *706* *707* *708* *709* *710* *711* *712* *713* *714* *715* *716* *717* *718* *719* *720* *721* *722* *723* *724* *725* *726* *727* *728* *729* *730* *731* *732* *733* *734* *735* *736* *737* *738* *739* *740* *741* *742* *743* *744* *745* *746* *747* *748* *749* *750* *751* *752* *753* *754* *755* *756* *757* *758* *759* *760* *761* *762* *763* *764* *765* *766* *767* *768* *769* *770* *771* *772* *773* *774* *775* *776* *777* *778* *779* *780* *781* *782* *783* *784* *785* *786* *787* *788* *789* *790* *791* *792* *793* *794* *795* *796* *797* *798* *799* *800* *801* *802* *803* *804* *805* *806* *807* *808* *809* *810* *811* *812* *813* *814* *815* *816* *817* *818* *819* *820* *821* *822* *823* *824* *825* *826* *827* *828* *829* *830* *831* *832* *833* *834* *835* *836* *837* *838* *839* *840* *841* *842* *843* *844* *845* *846* *847* *848* *849* *850* *851* *852* *853* *854* *855* *856* *857* *858* *859* *860* *861* *862* *863* *864* *865* *866* *867* *868* *869* *870* *871* *872* *873* *874* *875* *876* *877* *878* *879* *880* *881* *882* *883* *884* *885* *886* *887* *888* *889* *890* *891* *892* *893* *894* *895* *896* *897* *898* *899* *900* *901* *902* *903* *904* *905* *906* *907* *908* *909* *910* *911* *912* *913* *914* *915* *916* *917* *918* *919* *920* *921* *922* *923* *924* *925* *926* *927* *928* *929* *930* *931* *932* *933* *934* *935* *936* *937* *938* *939* *940* *941* *942* *943* *944* *945* *946* *947* *948* *949* *950* *951* *952* *953* *954* *955* *956* *957* *958* *959* *960* *961* *962* *963* *964* *965* *966* *967* *968* *969* *970* *971* *972* *973* *974* *975* *976* *977* *978* *979* *980* *981* *982* *983* *984* *985* *986* *987* *988* *989* *990* *991* *992* *993* *994* *995* *996* *997* *998* *999* *1000*

test, & ita expresse docent Greg. de Valentia, tomo 4. disp. 7. q. 19. puncto 3. §. 3. Toletus lib. 1. Instruct. Sacerd. ca. 3. 1. Nau. in Man. c. 27. nu. 239. versic. Secundo, vbi ait, ita dictum fuisse in Sacra Penitentiaria, ob prædictum locum Concilij Trid. & tomo 2. Consil. 36. in Nouis, aliàs in antiquis consil. 8. de homicid. idemque tradit Henriquez lib. 14. cap. 10. §. 2. & cap. 19. §. 3. qui ambo affirmant posse dispensare etiam in Sacris, id est, vt in susceptis sacris ministris, aut de nouo sacris initiatur, quod intelligitur, quãdo constat excessisse mortaliter in defensione sui; si enim reus sit occultus, & constet excusatum a peccato mortali in defensione, non eget vlla dispensatione, aut declaratoria sententia; quãdo autem dubium est, an mortaliter excesserit moderamen in defensione, potest, & debet iudex dispensare; id quod colligi potest ex illis Concilij verbis *iure quãdammodo dispensatio debetur*; Episcopo autem dispensationem negante, vt mittret in susceptis, dum delictum sit occultum, causa ipsa committitur Metropolitanò, aut Episcopo viciniore, vt in dubio declarat.

23 *Decimo*, Quæ a Conc. Trid. Sess. 24. c. 6. conceduntur, vt Episcopi in delictis occultis, exceptis irregularitatibus, quæ ex homicidio voluntario proueniunt, dispensent intelligenda sunt, vt ita dispensare solum possint in Diocesi sua, vt ibi Conc. ad 16. siquidem extra Diocesim, & territorium non conceduntur hæc Episcopos, sicut nec exercere Pontificalia, iuxta Conc. Trid. Sess. 6. de reform. c. 5. aut excommunicare extra territoria sua possunt, vt recte Henriquez lib. 14. c. 20. §. 5. annotauit; additque Concilium in d. c. 6. quod hæc solum possunt circa subditos suos; vnde & Monachos nõ exemptos, aut Moniales non exemptas sicut absolueret etiam cum eis dispensare potest Episcopus, cum hi sibi subditi sint iure communi. Et quãuis Monachos exemptos in sua Diocesi habitantes nec absolueret, nec cum eis dispensare valet, si tamen a Prælatis suis subiciantur Episcopis in eum finem, vt dispensentur, tunc quidem cum eis dispensare possunt, cum Regulares omnes iure communi subiecti sint Episcopo, in cuius Diocesi degunt; adeo, vt licet ob priuilegia Regularibus concessa, Episcopus in odiosis Iurisdictione in illos vti nequeat, in causa tamen fauorabili Episcopo loci a proprijs Prælatis subijci possunt. Debet autem per seipsum Episcopus dispensare in casibus prædictis, in quibus potest, nisi id velit Vicario specialiter deputato committere, vt ex dicto Concil. Sess. 24. de reform. c. 6. colligitur, & faciunt quæ a Nauar. tom. 1. consil. 1. num. 88. de constitut. & tomo 2. consil. consil. 1. de priuilegijs in Nouis, aliàs in antiq. consil. 1. §. nu. 1. de sent. ex com. & Henriquez lib. 14. cap. 19. in fine, & alijs traduntur.

24 *Vndecimo*, Quamuis Petrus de Arragona, 2. 2. q. 64. art. 8. in fine, & Michael Salon ibidem, Controuersia 4. in fine, dubij sint, an superiores, seu Prælati Religiosorum dispensare possint cum subditis suis Regularibus in homicidio casuali, virtute suorum priuilegiorum, & in eam partem potius inclinent, quod non possint; Alij tamen docent huiusmodi priuilegiatos, quibus concessum est dispensare cum irregularibus in omni irregularitate, excepta ea, quæ ex homicidio voluntario, & bigamia contrahitur, virtute illius priuilegij dispensare posse in irregularitate contracta per homicidium casuale, quamuis culpabile etiam mortale, siue dando operam rei licitæ, siue debita adhibita diligentia, siue dando operam rei illicitæ. Sic expresse Caiet. 2. 2. quæstio. 64. art. 8. in responsa ad 3. & in Summa, verbo Irregularitas. Anton. de Corduba in Summa, quæst. 34. Alphons. Vivald. tract. de irreg. num. 3. 2. 9. citans etiam Didacum de Perez in Rubrica, De Homicidio, tit. 1. lib. 8. ordinan. Ioann. Chapanillus lib. de casib. refer. cap. 10. quæst. 3. in fine. Henriquez lib. 14. c. 9. §. 3. litera A, vbi ait, Regulares in Hispania ita practicantur, citat etiam Magistrum Penam 2. 2. fauent etiam Maiol. lib. 5. de irreg. cap. 5. 1. num. 12. & Couar. in Clem. Si furiosus par. 2. §. 3. in fine, de homicid. Et quidem, cum Episcopus dispensare in ea possit, vt diximus, nihil mirum, si Prælati Religionum, qui Episcopalem, aut quasi Iurisdictionem Episcopalem habent, id possint cum suis subditis, maxime cum hoc in fauorem Religionis redundet, cui certum est Summos Pontifices

in concessione huiusmodi privilegiorum favore plurimum voluisse. Quae omnia ex privilegijs eisdem concessis manifesta esse possunt, quae legi possunt in compendio privileg. Mendicant. in verbo, Absolutio ordinaria quoad fratres, num. 49. Vbi Martinus V. concessit Monachus S. Benedicti vallis oieris, vt a suis superioribus, super omni irregularitate, etiam in illis casibus, in quibus Papa sibi vicem referuat (in morte videlicet, & in membrorum truncatione, & enormi sanguinis effusione) valeant dispensare, dum tamen aliquid horum trium non sit notorium, & hoc propter scandalum. Quae concessio postea extensa, & communicata fuit omnibus alijs Monasterijs eorum, & in verbo Dispensatio, nu. 24. vbi Ant. Corduba expresse docet, posse Praelatos dispensare in homicidio casuali, & idem docet Cappucinus in annotatione eiusdem loci. Simile privilegium concesserunt, Sixtus IV. & Iulius II. Fratribus ordinis Minorum, vt habetur ibidem, in verbo Dispensatio, nu. 9. & nu. 12. & nu. 21. Et Eugenius Papa IV. Patribus Congregationis nostrae Casinensis concessit, vt cum omnibus & singulis Monachis, Nuntijs, tam praesentibus, quam futuris, super irregularitatibus quibuscunque, & quomodocunque contractis, homicidio, seu membri mutilatione propria manu commissis, aut falsificatione literarum Apostolicarum, & bigamia, duntaxat, exceptis semel tantum dispensare possint; super irregularitatibus vero, si quis ex censuris excommunicationis, suspensionis, aut interdicti, vel earum aliqua Divina celebrando officia (dum tamen non in contemptum clauium) forsitan incurtere contigerit, quoties opus fuerit, valeant similiter dispensare; Ita vt omnes, & singuli, cum quibus super irregularitatibus supradictis dispensari contigerit, ad omnes sacros ordines promoveri valeant, & in ordinibus susceptis ministrare; De qua re plura legi possunt in Compendio Privilegiorum, & alijs vbi supra.

De Irregularitate ex iteratione Baptismi contracta. Cap. VIII.

S Y M M A R I U M.

- 1 Baptismi iteratio tam iure divino, quam humano est prohibita.
- 2 Baptismi iteratio irregularitatem inducit, & quae huius ratio sit.
- 3 Rebaptizanti, & rebaptizato scienter, irregularitas iure Canonico imposita est.
- 4 Rebaptizanti, & rebaptizato scienter ius civile poenam capitis imponit.
- 5 Baptismi iteratio, non solum ascensum ad ordines superiores, sed etiam susceptorum usum impedit.
- 6 Baptismi iteratio, siue publica, siue occulta sit, irregularitatem inducit.
- 7 Baptismi iteratio quando censetur occulta.
- 8 Ignorantia duplex est, vna iuris, altera facti; & quid utraque sit.
- 9 Infans rebaptizatus irregularitatem non incurrit, & quare.
- 10 Ignorantiam facti probabilem quis habere censetur.
- 11 Baptizans filios infidelium, aut filios expositos, an iustam ignorantiam praetendere possit.
- 12 Cap. qui bis, de consecr. dist. 4. quanta sit auctoritatis ad causandam irregularitatem.
- 13 Ignorantia iuris in rebaptizante, vel rebaptizato ab irregularitate non excusat.
- 14 Ignorantia iuris in rebaptizantibus, an in aliquo inculpta esse possit.
- 15 Ignoranter rebaptizatus, & postea secundum illum baptismum ratum habens an sit irregularis.
- 16 Rebaptizans, aut rebaptizatus ex metu mortis incusso, an sit irregularis.

- 17 Coactio absoluta, & conditionata quatenam dicenda.
- 18 Lex humana communiter ad sui observantiam cum metu in vitium constantem cadente non obligat.
- 19 Baptismum primum sicut recipiens, & verè secundum, non est irregularis.
- 20 Rebaptizans cum conditione, quem certo scit esse baptizatum, an sit irregularis.
- 21 Baptizans debitam diligentiam adhibere tenetur, ut quis, necne baptizatus fuerit, sciat.
- 22 Baptizans cum conditione non promissa debita diligentia peccat mortaliter.
- 23 Baptizans cum conditione, nulla adhibita prius diligentia de prioris baptismi veritate, irregularis est.
- 24 Baptizans cum conditione, verè rebaptizare censetur.
- 25 Irregularitas ex baptismi iteratione, in odium, & detestationem hereticorum imposita est.
- 26 Rebaptizanti ministrans ex officio, irregularis.
- 27 Sacramenta confirmationis, & ordinis iterans, irregularis non est.
- 28 Irregularitas, ex baptismi iteratione potius, quam confirmationis, quare incurritur.
- 29 Irregularitas ex rerum Sacramentalium iteratione non incurritur.
- 30 Baptismum ad mortem differentes, irregulares sunt.
- 31 Dispensare in irregularitate ex baptismi iteratione procedente, solum Papa potest.

1 **S**ecundum crimen, ex quo incurrit irregularitas est baptismi iteratio; Quae sane iteratio baptismi tñ iure Divino, tñ iure positivo prohibita est; Divino Ioh. 3. Nisi quis renatus fuerit, &c. Sicut. n. in vita animali, vt optime dicitur. Nicodemus cap. 3. Impossibile est iterato hominem in vitam aeternam intrare posse; Ita per baptismum vita spiritalis semel suscepta, iterum suscipi nequit, & Ephes. 4. Vna fides quum baptismum. Iteritum positum prohibetur, vt patet ex toto tit. De baptismis, & eius effecta, & de Consecr. dist. 4. Saepius ex S. Thom. 3. par. q. 66. art. 9. & 4. dist. 6. & Scholasticis ibi. & Summis in verbo Baptismus. Cuius rei variae assignantur rationes. Vna est, quia baptismus imponit characterem indelebilem.

Secunda est, quia datur contra peccatum originale, quod semel tantum contrahitur.

Tertia est, quia per baptismum homo configuratur morti Christi, Christus autem semel mortuus est.

Quarta est, quia est regeneratio spiritalis, quae semel facta est, sicut & animalis generatio, ex S. Thom. 3. par. q. 66. art. 9. Palud. 4. d. 6. quaest. 4. art. 1. Conclus. 1. Rich. 4. d. 6. art. 4. q. 1. Summa Astenfis, par. 1. li. 4. tit. 3. art. 8. & alijs communiter.

3 **I**mmo, tam ingens est iniuria, quae fit baptismi Sacramento, quando iteratur, vt scienter rebaptizans, & scienter rebaptizatus, non solum mortaliter peccent, sed etiam vitaeque irregularis efficiatur, ca. 2. de Apostat. & c. Afros, dist. 98. & cap. Qui in qualibet, 1. quaest. 7. & cap. Qui bis, cap. quos, c. Non licet, 2. de Reptizare, de consecr. dist. 4. Specialiter de dispensat. §. in xtra, versic. item rebaptizatus. Summa Confess. li. 3. tit. 24. quaest. 7. Panorm. in c. 2. nu. 2. de Apost. Palud. 4. dist. 6. quaest. 4. art. 1. Conclus. 1. Scot. 4. d. 6. qu. 8. Gab. 4. dist. 6. art. 3. dub. 8. quaestiois secundae. Sotus 4. d. 3. quaest. vnica, art. 9. ante finem, & dist. 25. q. 1. art. 3. S. Thom. 3. par. tit. 14. cap. 13. §. 12. & tit. 29. de Irreg. cap. 6. §. Iterata susceptio. Marun. Ledesm. 2. 4. q. 26. art. 2. de Irreg. pag. 366. col. 4. Nau. in Man. c. 27. num. 246. Couar. in Clem. Si furiosus, par. 1. initio, num. 8. de homicid. Sylu. verbo Irregularitas, q. 4. & verbo baptismus, §. 9. 3. Angelica, verbo baptismus, 7. §. 9. & verbo Irregularitas, §. 24. Summa Pisanella, verbo baptismus, 4. §. 6. Tabiena, verbo irregularitas, §. 7. Septimo. Summa Astenfis, par. 1. lib. 4. tit. 1. art. 6. q. 1. Alph. Vinald. par. 1. tit. de baptismo, num. 46. & tract. de irreg. num. 39. Summa Corona, tit. eod. nu. 19. §. Quarto. Sebast. Medices, par. 2. tit. 9. qu. 3. §. 1. Cosmus Philanthus